

6. Модернізація України - наш стратегічний вибір: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. Доктрина економіки Знань. - К., 2011. - 416 с.

7. Борецька Н.П. Розвиток джерел формування людського і соціального капіталу//Держава та регіони. - 2010. - №1. - С.45 - 49.

8. Васильченко В. С., Гриненко А. М., Грішнова О. А., Керб Л. П. Управління трудовим потенціалом: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2005. - 403 с.

*Підгурський О.І., к.т.н., доцент,
доцент кафедри інформаційних технологій в менеджменті
Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

МОДЕЛЮВАННЯ ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ НА БАЗІ НАВЧАЛЬНОГО ВІРТУАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний ринок праці розвинутої ринкової економіки потребує молодих фахівців з якісною освітою та досвідом командної роботи за обраним фахом. Але навчання у вищих навчальних закладах здебільшого орієнтоване на індивідуальну роботу студента без формування навиків роботи у єдиному трудовому колективі, де результати роботи усіх колег тісно пов'язані між собою. Навіть найуспішніші випускники вишів на своєму першому робочому місці потребують суттєвої психологічної трансформації та перебудови підходів до організації своєї роботи у колективі. Саме через це керівники підприємств найчастіше відмовляють молодим фахівцям у працевлаштуванні. Тому для навчальних закладів в сучасних конкурентних умовах все більш актуальним стає завдання підготовки фахівців, які не тільки володіли б теоретичними знаннями і практичними навичками з фаху, але і мали б досвід командної роботи. Актуальність даного завдання стає ще більш вагомим в умовах постійного підвищення рівня автоматизації процесів управління підприємствами на базі сучасних інформаційних технологій. Молодий фахівець зобов'язаний вільно володіти навичками роботи в сучасному інформаційному середовищі, яке надає широкі можливості оперативного розподілу і колективного використання різноманітних ресурсів підприємства, оперативного обміну інформацією, формування ефективного управлінського рішення, тощо. В умовах вищого навчального закладу такий досвід студент-старшокурсник може отримати в результаті проведення комплексу робіт на спеціально створеному навчальному віртуальному підприємстві.

ЕКОНОМІЧНИЙ БЛОК ДОСЛІДЖЕНЬ

Проблема створення та використання віртуальних підприємств досліджена в багатьох публікаціях. Зокрема в роботі [1] розглянуто стан, проблеми і перспективи розвитку віртуальних підприємств, змодельовано схему їх діяльності у віртуальному просторі. У роботі [2] розглянутий віртуальний комп'ютерний тренінг-продукт для вдосконалення системи навчання персоналу підприємства в складних умовах динамічного зовнішнього середовища. Розглянута система імітує діяльність реального підприємства і його підрозділів. Також в роботі розроблений комплекс тренінгів (завдань і ділових ігор) для автоматизації системи навчання і контролю знань персоналу та запропонований оптимальний інтерфейс для взаємодії програми з користувачем і механізм взаємодії віртуального підприємства з Інтернет та іншими програмними модулями.

Основна ідея створення і використання віртуального підприємства в навчальному процесі полягає в розробці ділової гри у вигляді єдиного взаємозв'язаного комплексу фахових завдань. В процесі підготовки до проведення такої гри студент крім засвоєння загальних теоретичних положень та практичних знань має досконало "вивчити" свою роль. Такий підхід дозволяє значно підвищити готовність студента до сприйняття і засвоєння нових знань на базі інтегрованого навчання. Ділова гра дозволяє моделювати реальні процеси управління підприємством на різних його етапах: планування, обліку, контролю, аналізу та регулювання. Студенти знаходяться в центрі управлінського процесу, що сприяє виникненню інтересу, зосередженню уваги студентів на навчальному матеріалі. В процесі гри легко контролювати якість отриманих знань, навичок і рівень їх засвоєння.

Студентам пропонуються різні умови ділової гри. При цьому початковим етапом гри доцільно зробити "реєстрацію" підприємства. Студентам необхідно самостійно вивчити процедуру реєстрації, відвідати органи місцевого самоврядування, державні установи та організації, а також банки з метою ознайомлення з бланками необхідних документів. Крім того студенти мають підготувати пакет установчих документів підприємства, штатний розпис, посадові інструкції, наказ про облікову політику, тощо. Після заповнення бланків реєстрації "віртуального підприємства" та підготовки пакету установчих документів студенти мають надати їх викладачеві, який "реєструє" новостворене підприємство.

Після реєстрації потрібно розподілити студентів за функціями управління і ретельно спланувати подальшу роботу. Наприклад для функції обліку необхідно розпланувати усю роботу бухгалтерії від головного бухгалтера до касира. При цьому студентський колектив структурується у відповідності з відділами бухгалтерії (ділянками обліку) з певними функціями і обов'язками. Як і на реальному підприємстві студенти згідно з посадовими інструкціями виконують свою частину роботи. Основний наголос в діловій грі робиться на самостійну роботу студентів. Завдання викладача – показати, підказати, проконсультувати, звернути увагу студентів на найбільш суттєві відмінності автоматизованої форми ведення обліку із застосуванням нових програмних продуктів від ручної форми.

Для створення моделі "віртуального підприємства" необхідні спеціальні програмні засоби. Нині на ринку комп'ютерних програм існує велика кількість програмних продуктів, серед яких найбільш доступними і поширеними у вищих навчальних закладах є системи "Парус-Підприємство 7.40" та "1С:Підприємство 8.x". Дані системи дозволяють імітувати роботу різних підрозділів підприємства шляхом вирішення наскрізних завдань. Після розв'язання наскрізного завдання студенти, спираючись на знання, отримані зі спеціальних дисциплін, отримують можливість проведення аудиту усього облікового процесу від введення первинного документу до отримання бухгалтерської (фінансової) звітності. Наприкінці за отриманими результатами формується аудиторський висновок.

Завдяки застосуванню віртуальних підприємств відкривається широка перспектива організації дистанційної роботи студентів-заочників. Студенти заочного відділення за допомогою Інтернету можуть бути інтегровані у віртуальне підприємство і виконувати свої практичні завдання на відстані.

Досвід проведення практичних занять з використанням віртуальних підприємств на базі систем "Парус-Підприємство 7.40" та "1С:Підприємство" свідчить про такі результати:

- дозволяє застосовувати різноманітні методи навчання, у тому числі метод програмованого навчання;
- забезпечує високу мотивацію студентів в процесі навчання, особливо у вивченні основних спеціальних економічних дисциплін;
- робить навчання діяльним, самостійним;
- виробляє навички і уміння роботи з електронними джерелами інформації;
- використовує форми дистанційних освітніх технологій;
- дозволяє вивчити великий об'єм матеріалу;
- надає додаткові можливості виконання майбутніми фахівцями аналітичних звітів, документацію;
- підвищує якість підготовки фахівців;
- дозволяє удосконалювати методику викладання спеціальних економічних дисциплін;
- надає студентам досвід командної роботи.

Таким чином одним з найбільш перспективних напрямів у викладанні дисциплін економічного профілю може стати створення "віртуального підприємства" та проведення на його основі ділових ігор, що дозволяє підготувати фахівців, які не тільки володіли б теоретичними знаннями і практичними навичками з фаху, але і мали б досвід командної роботи.

Література

1. Шара Є.А. Віртуальні підприємства як елемент підвищення інноваційної активності та привабливості малого та середнього бізнесу. //Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. № 1.
2. Кокодей Т.А. Совершенствование системы обучения персонала с использованием компьютерного тренажёра «Виртуальное предприятие».

//Актуальні проблеми економіки. – 2009. №9.

*Познякова А.В., магістр
Київський національний торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна*

ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПОТОЧНИМИ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Необхідність ефективного управління витратами зумовлена бажанням керівників досягти стабільних показників діяльності підприємств за умов динамічної економіки. Ключовим фактором успіху в управлінні витратами є синергія інформації в результаті взаємодії відділів і служб підприємства, а також менеджерів різних рівнів управління. Недостатнє висвітлення практичних аспектів управління витратами в науковій літературі та важливість проблематики планування витрат підприємства в умовах нестабільності зумовили актуальність теми дослідження.

Синергія – це комбінована дія двох або більше чинників, яка характеризується тим, що їх об'єднана дія істотно перевершує ефект кожного окремо взятого компонента їх суми.

Інформація у широкому розумінні - абстрактне поняття, що має безліч значень, залежно від контексту. Згідно зі ст. 1 Розділу 1 Закону України «Про інформацію», затвердженого Постановою ВР від 02.10.1992 р. №2658-XII під інформацією розуміють документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі [1].

У науковій економічній літературі не існує єдиного визначення термінів «синергія» та «інформація». З погляду різних галузей економіки, ці поняття описуються своїм специфічним набором ознак.

З позиції менеджменту економічна (витратна) синергія пов'язана зі зниженням витрат на виробництво і продажем продукції (послуг) за рахунок використання тих самих інженерних підрозділів для проектування, більш щільного завантаження наявних виробничих потужностей, каналів розподілу, утилізації відходів тощо. У такому разі поєднання виробничих процесів істотно скорочує витрати порівняно з кожним окремим процесом [2].

У бухгалтерському аспекті В.А. Кузнецовою вперше визначено синергію облікової інформації «як підвищення ефективності інформатизації системи управління суб'єкта господарювання за рахунок синергетичного ефекту в